

Lymfaturvotuspotilaan jatkohoito-suositus/ohjeistus perusterveydenhuoltoon

Jokainen perusterveydenhuollon yksikkö järjestee toiminnan omien käytössä olevien resurssien mukaan.

Tämä ohje on tarkoitettu potilaille, joille on leikkauksen yhteydessä tehdyn vartijaimusolmuketutkimuksen / kainalotyhjennyksen, muun imusolmukkeiden poiston tai sädehoidon seurauksena ilmaantunut lymfaturvotusta. Turvotusta esiintyy yleisemmin leikatun puolen raajassa, mutta toisinaan myös vartalon alueella.

Yleisemmin lymfaturvotusta esiintyy rintasyöpä operaation, mutta myös gynekologisten ja melanooma leikkauksen jälkeen. Alaraajan laskimoiden vajaatoiminnan hoito ei kuulu tämän ohjeen piiriin.

Lymfaturvotuksen hoito Satasairaalassa:

Potilaat, joilla todetaan lymfaturvotusta, ohjataan Satasairaalan lymfaterapeutin arvioon matalalla kynnyksellä. Hoito toteutetaan yksilöllisen arvion mukaan (itsehoidon ohjaus, kompressiotuotteet, manuaalinen lymfaterapia).

Satasairaalassa annettavaan manuaaliseen lymfaterapiaan kuuluvat sidonnat joka käsittelyn jälkeen, sekä kompressiotuotteen mittaaminen. Terapia annetaan ensisijaisesti Satasairaalassa, mutta jos tämä on esimerkiksi matkan tai työssäkäynnin takia potilaalle ongelma, laaditaan palvelunostosopimus. Palveluntuottajalle lähtevä ohje:

[Lymfaturvotuspotilaan jatkohoito perusterveydenhuollossa.](#)

Huom! Kun potilaalle ilmaantuu lymfaturvotusta ensimmäisen kerran, suositellaan häntä ottamaan yhteyttä syöpää hoitavaan yksikköön. Ennen lymfaturvotuksen hoitoa voi olla tarpeen tehdä tutkimuksia mahdollisten muiden syiden poissulkemiseksi.

Manuaaliseen lymfaterapiaan liitetään kompressiotuotteen uusiminen. Terapian tulee toteutua tiiviinä hoitajaksona (vähintään 3 krt viikossa) ja siihen kuuluvat sitomiset joka terapiakäynnin jälkeen. Useimmiten manuaalisen terapian hyöty tulee alle 10 hoitokerralla. Kaikki potilaat eivät hyödy manuaalisesta terapiasta. Niille potilaille, joilla eivät edellä mainitut kriteerit täyty, mitataan sopiva laakakudottu kompressiotuote turvotuksen hoidoksi. Työssäkäyville potilaille suositellaan hygieniasyistä tilamaan 2 kpl kompressiotuotetta.

Satasairaalan kriteerit ensimmäiseen lymfaterapiajaksoon:

- Jos raajassa on turvotusta ≥ 2 cm terveeseen puoleen verrattuna.
- Jos turvotusta on vartalon alueella (pois lukien serooma).
- Jos turvotusta on ranteen, kämmenen tai sormien alueella ≥ 1 cm.
- Jos todetaan kudosuutosta.

Manuaalisen lymfaterapiajakson loppuvaiheessa potilaalle mitataan ja tilataan yksilöllinen kompressiotuote. Jatkohoito on potilaan omassa terveyskeskuksessa: kompressiotuotteiden uusinta (6 kk välein) ja uuden lymfaterapiajakson arviointi.

Lymfaterapiajakson uusimisen kriteerit:

- Jos tulee kudosuutoksia.
- Raajan turvotus lisääntyy verrattuna viimeksi saatuun kompressiotuotteeseen.

Potilaan täyttäessä yllämainitut kriteerit, voi erikoislääkäri yksittäisissä tapauksissa tehdä SV3F-lähetteen lymfaterapiaan, jolloin potilas voi hakea Kela-korvausta. Lisäksi Satakunnan Syöpäyhdistyksen jäsen voi hakea jäsenkorvausta 3 € / lymfaterapiakerta.